

[Statsministeren]

Danmark, foregik på en nærmest eksemplarisk måde. Selv om modsætningerne ofte kunne være store, så viste alle grupper i kommissionen vilje til, at man skulle nå frem til et resultat. Både det grønlandske folk og den danske regering og folketinget og det danske folk har ret til at sige: ingen af parterne har kapituleret – vi hørte det udtryk i dag – nej, de har bøjet sig mod hinanden, naturligvis i en fælles interesse, og fundet frem til noget, som også jeg tror vil blive til fordel for det grønlandske folk.

Nu er det altså folketinget, som får denne sag til en – i hvert fald foreløbig – afsluttede behandling. Det er måske rigtigt at understrege, hvad alle parter er enige om, at Grønland stadig er en del af rigsfællesskabet. Men det grønlandske folk er nu engang placeret, f. eks. alene rent geografisk, i dette fællesskab på en sådan måde, at dette at udbygge fællesskabet med en egentlig hjemmestyreordning ikke mindst på det stadium, vi nu er nået til, er en rigtig og naturlig ting. Derfor er det meningsløst, urimeligt, at sammenligne f. eks. med Samsø og Anholt, og hvad man ellers har kunnet finde på. Det er en helt speciel stilling, som det grønlandske folk og den store ø deroppe mod nord nu engang har inden for fællesskabet.

Det er blevet sagt, at det grønlandske folk har meget barske vilkår, og der er dem, der mener, at det måske ikke er et sted at være, at bo, at arbejde. Det afgørende for vores vurdering bør være dette, at grønlænderne selv ønsker at bo, at arbejde, at leve dér. Jeg vil da også sige, at har man været på Grønland og bl. a. fornemmet den storladne grønlandske natur, ja, så forstår man, at den grønlandske befolkning fortsat ønsker at være bosat dér og fortsat ønsker at udvikle det grønlandske samfund.

Jeg vil derfor på regeringens vegne – og det er som bekendt en regering bestående af to partier, der lige helhjertet udtrykker dette – udtale det håb, at det grønlandske folk vil stemme ja ved den folkeafstemning, der nu skal finde sted. For Danmarks vedkommende må det indebære, at vi ikke fremover skal fungere som en bedrevidende storebror, men derimod at Danmark vil støtte den fremtidige udvikling, en udvikling mod større ret til selv at bestemme, en udvikling til også selv at tage et ansvar.

Jeg bør måske også lige sige, at det jo ikke er nogen helt ny udvikling. Denne udvikling begyndte vel allerede med daværende statsminister Hans Hedtofts besøg på Grønland i 1948, og der har været en jævn og helt sikker udvikling i positiv retning i og omkring det grønlandske samfund og også i forholdet mellem Grønland og Danmark.

Næste fase vil ganske enkelt være, at det gode samarbejde – som selvfølgelig kan indeholde problemer – at det gode samarbejde, der hidtil har været, også skal fortsætte i den tid, der kommer, under nye vilkår, under nye, skal vi sige samarbejdsmetoder inden for dette rigsfællesskab.

Derfor mener jeg, der er grund til at udtrykke glæde over den store ting, som vi i dag beslutter i det danske folketing.

(Kort bemærkning).

Steen Folke (VS):

Jeg er selvfølgelig lidt ked af at slå skår i den højtidelige og gensidige hyldest, som de, der står bag den foreslåede hjemmestyreordning, bidrager med ved denne lejlighed. Nu nævnte Grønlandsministeren det rent grønlandske hjemmestyreudvalg, som i begyndelsen af 1975 i enighed kom med en betænkning. Jeg vil gerne citere fra den betænkning følgende:

»Med hensyn til råstoffer i undergrunden er udvalget af den opfattelse, at dette sagsområde er af så stor og afgørende betydning for et kommende grønlandsk hjemmestyre, at flertallet finder det naturligt at anse det for et særanliggende.«

Det kom som bekendt til at gå anderledes. Statsministeren følte sig bl. a. i oktober 1976 foranlediget til at blande sig i debatten med nogle særdeles håndfaste udtalelser. Han sagde:

»Der er ikke noget at raffle om ... Hvis man vil have ejendomsretten til Grønlands undergrund, må man tage konsekvensen og sige, at man ønsker at kappe båndene til Danmark over.«

På den baggrund fik statsministeren en noget ublid modtagelse, da han var på rejse i Grønland i sommeren 1977; hvor der plejer at være viftende dannebrogsgflag, var der nu demonstrationer mod statsministeren i flere byer. Jeg vil slutte af med at citere, hvad de